

OBSAH

<i>Předmluva</i>	7
<i>I. Rozborové studie k vývoji nového motoru</i>	9
1. Příprava vývoje nového motoru	9
2. Vývojové a nekonvenční motory	26
3. Porovnávání motorů	31
4. Materiály ve stavbě spalovacích motorů	45
4.1 Základní pojmy	45
4.2 Základní vlastnosti materiálů pro spalovací motory	45
4.2.1 Únava materiálu	46
4.2.2 Tlumení a tečení materiálu	56
4.2.3 Technologické a ostatní vlastnosti materiálu	59
4.3 Volba druhu materiálu	59
<i>II. Základní technické požadavky na motor</i>	64
Přehled zvláštních označení a příslušných jednotek	64
1. Vlivy působící na výkon motoru	66
2. Nepřepňované motory	69
2.1 Vliv velikosti válce a počtu válců	69
2.2 Vliv střední rychlosti pístu a otáček motoru	71
2.3 Vliv poměru zdvihu Z k vrtání válce D	71
2.4 Vliv kompresního poměru	71
2.5 Vliv středního užitečného tlaku	72
2.6 Vliv středního tlaku ztrát	72
2.7 Vliv atmosférických podmínek	79
3. Přepňované motory	82
3.1 Základní pojmy	82
3.2 Radiální kompresory	90
3.3 Turbína na výfukové plyny	101
3.4 Spolupráce turbodmychadla s motorem	112
3.5 Charakteristika motoru přepňovaného turbodmychadlem	117
3.6 Pístová dmychadla	120
3.7 Rovnovážný stav motoru s mechanicky připojeným dmychadlem	126
3.8 Spolupráce motoru s kombinovaným přepňováním	127
3.9 Meze přepňování	127
<i>III. Sdílení tepla ve spalovacích motorech</i>	135
Přehled zvláštních označení a příslušných jednotek	135
1. Základní pojmy	138
2. Neustálené sdílení tepla v motorech	145
2.1 Metoda elementárních bilancí	146
2.2 Metoda konečných rozdílů	148
2.3 Kmitání teplot	151
2.3.1 Teplotní vlny	151
2.3.2 Měrný tok tepla	155
2.3.3 Amplituda teplotní vlny	156
2.3.4 Rozhraní mezi neustáleným a ustáleným tokem tepla	160
2.3.5 Tok tepla stěnou pracovního prostoru	161
2.3.6 Prostorové kmitání teploty	163
3. Ustálené vedení tepla v motorech	165
3.1 Ustálené trojrozměrné vedení tepla	165
3.2 Ustálené dvojrozměrné vedení tepla	168
3.3 Ustálené jednozměrné vedení tepla	169
3.3.1 Vedení tepla jednoduchou stěnou	169
3.3.2 Vedení tepla složenou stěnou	170

3.3.3	Vedení tepla válcem	171
3.3.4	Vedení tepla žebrovanou stěnou	173
3.3.5	Vedení tepla žebrovaným válcem	177
3.3.6	Zesílení propustnosti tepla	180
4.	Sdílení tepla prouděním	182
4.1	Vlivy působící na součinitel přestupu tepla α	185
4.2	Analytické řešení sdílení tepla konvekcí	202
5.	Sdílení tepla sáláním	204
6.	Teplotní pole	209
7.	Teplotní napětí	212
8.	Modelování teplotních polí a napětí	217
9.	Přehled vlivů působících na ztráty tepla	229
10.	Závěr	251
<i>IV.</i>	<i>Hoření ve spalovacím prostoru motoru . . . . .</i>	<i>253</i>
	Přehled zvláštních označení a příslušných jednotek	253
1.	Vznětové motory	255
1.1	Rozložení rychlosti v paprsku paliva v nerozprouděném prostředí	257
1.2	Rozložení teplot v paprsku paliva	264
1.3	Rozložení koncentrací v paprsku paliva	265
1.4	Rozprašování v paprsku paliva	267
1.5	Odpařování v paprsku paliva	269
1.6	Vlastnosti paprsku v rozprouděném prostředí	273
1.7	Pole koncentrací v prostředí vřítu a u stěny spalovacího prostoru	275
1.8	Deformace paprsku paliva	277
2.	Vývin tepla při hoření ve spalovacích motorech	280
2.1	Zážehové motory s připravenou homogenní směsí	280
2.2	Naftové motory s přímým vstříkem	285
2.3	Výpočet jakosti spalování	290
3.	Podmínky pro hoření paliva ve spalovacích motorech	297
3.1	Vznětové motory	297
3.2	Komůrkové zážehové motory	302
<i>V.</i>	<i>Výsledek spalování a hospodárnost motoru . . . . .</i>	<i>306</i>
1.	Úvod	306
2.	Spalování při vývoji kyslíčnku dusnatého a aldehydů	308
3.	Konstrukční a provozní vlivy na emise kyslíčnku dusnatého	314
4.	Nedokonalé spalování uhlovodíkových paliv	326
4.1	Motory zážehové	326
4.2	Motory vznětové	340
4.3	Přechodové stavy motoru	346
5.	Zvláštní druhy emisí spalovacích motorů	350
6.	Spalování při expanzi a výfukovém zdvihu	355
7.	Hluk motoru	361
<i>Literatura</i>	<i>. . . . .</i>	<i>367</i>